

COOLIDGE OD- KLONIL RAZSO- DIŠČE Z MEHIKO

Pravi, da edina sporna točka z Mehiko je konfiskacija lastnine. Medtem pa je senatni odsek odobril resolucijo za razsodišče.

Washington, D. C., 22. jan.—Predsednik Coolidge je po svojih glasnih sporočilih, da razsodišče z Mehiko je nemogoče. In to vprico Kelloggove izjave pred nekaj dnevi, da administracija podpravi arbitražo. Kako možno, ki vodijo usodo Združenih držav, svoje lastne besede, ni nič čudnega, kdor pozna interese, ki narekujejo ameriško zunanjo politiko. Zdjaj, ko se je mehiška vlada v principu izrekla za razsodišče, je pa ameriška vlada zavzela nasprotno stališče.

Coolidge je rekel, da edina sporna točka z Mehiko je konfiskacija lastnine ameriških državljanov in o tej točki ne more biti arbitraže, kajti naši zakoni so jasni glede te točke. Ameriški zakon in princip je, da nihče ne sme vzeti privatne lastnine brez odškodnine.

Medtem pa je senatni odsek za zunanje zadeve sprejel Robinsonovo resolucijo, ki nalaže administraciji, da mora vse spore z Mehiko poravnati z razsodiščem. Resolucija, za katero je bilo glasovanje, je bila odobrena s trinajstimi glasovi proti trem. Resolucija, nekoliko popravljena, izrazito določa, da se vsi spori glede konfiskacije oljnih in drugih zemljišč, ki so lastnina Američanov, predložijo razsodišču.

Senator Frazier iz North Dakote je predložil v petek drugo resolucijo, ki se glasi, da predsednik ne sme mobilizirati armade na mehiški meji niti pošiljati vojaštva čez mejo v slučaju krize z Mehiko po zaključitvi kongresa, dokler prej ne skliče kongres v izrednem zasedanju in dobi od njega oblast za tako ukrepi.

Kongresnik Allgood zadel žebelj na glavo

predlagal je, da naj oni nosijo vojne stroške, ki imajo dobiček od vojne.

Washington, D. C. — Ustajenje imperijalistično vojno gojenje z osebnim naraščujočim davkom na dohodke!

Ta predlog je stavil kongresnik Allgood iz Alabame, ko so v bornici razpravljali o nevarnosti vojne v latinski Ameriki in Kitaju. Obnovil je princip polne vojne senatorja LaFollette, ki ga je izrekel ob času svetovne vojne in po katerem naj plačujejo bogatini vojne stroške, ako bodo ljudje ubiti zaradi ameriškega prestiža in ameriških protov.

Njegov predlog določa, da se plača en odstotek davka od vsega dohodka in nepremične lastnine, in stopnjevanje naraščujoč dohodniški davek po pet od sto od 500.000 dolarjev in 75 od sto od 500.000 dohodkov ali več.

Kongresnik je dejal: "General Hanson E. Ely, poveljnik artilerije, ki je ocenil eno milijardo dolarjev, da bi se lahko dobila polovica \$23.000.000.000 vojne dolga kot dobiček. Moje mnenje je, ako bodo bogati posestniki prisiljeni nositi vojne stroške in jih plačati s svojo lastnino in dohodki, da se ne bodo več poganjali za vojno."

Ogrska se baje pripravlja na vojno. Dunaj, 21. jan. — Iz avstrijsko-ogrške meje je prišlo sem nesljudno poročilo, da se Ogrska pripravlja na vojno, da nazaj pridobi izgubljeno ozemlje.

Ameriško ljudstvo ne mara vojne z Mehiko

Vrše se slavnata glasovanja proti vojni. — Člankarji v raznih dnevnikih se izražajo proti vojni, hvalijo Callesa, ker je vzpostavil red v Mehiki.

Chicago, Ill. — Na vseh krajih križem Združenih držav se ameriško ljudstvo zadnje dni izraža proti vojni z Mehiko. Kongresniki in senatorji prejajo na koše protestov proti vojni, v katerih se ljudstvo izraža, da se naj Mehiko pusti v miru. Ti protesti prihajajo iz vseh krogov, društev in najrazličnejših organizacij, bizniških, cerkvenih delavskih in političnih.

Dnevnik "Pittsburgh Press" je priredil slavnato glasovanje o vojni z Mehiko. Minilo se ni štiri in dvajset ur, a že se je proti vojni oglasilo 310 čitatelej, za vojno pa samo trinajst. Posebno značilen je protest mrs. A. Oskin, predsednice organizacije Mater demokracije: "Mater demokracije so za svetovni mir. Mater so za službo in žrtve. One so tiste, ki trpe, kadar pride vojna. Stvar je zelo resna, ako govorite zopet o drugi vojni materam, ki so veliko trpele v zadnji vojni," pravi mrs. Oskin.

Med onimi, ki so odločno protestirali proti vojni, je tudi neki bivši vojaški oficir, ki se je udeležil bojev v Franciji, pravi urednik dnevnika. Del protesta tega oficirja se glasi: "Ali hočemo mi vojno? Seveda je želim, mi vojak, ki smo bili v zadnji vojni, ako se določi, da bomo v vojaško suknjo utaknili one, ki bodo glasovali za vojno in one, ki imajo posebne interese v

Mehiki in Nikaragvi in jih postavili v prvi val pešcev, ki pojdejo tje.

"Prosim spomnite se, da sem Američan, republikanec, in da sem preli svojo kri na poljih Francije, da dozdnevno pomagam ohraniti svet za demokracijo in da dobe drugi mali narodi in šibkejši bratje pravico do samovlade."

Dr. Percival H. Barker, župnik presbiterijanske cerkve v Point Breezu, pravi ravno v tem dnevniku: "Mehiška vlada bojuje silen boj za politično in versko svobodo." In tako se vrste ugovori proti vojni drug za drugim.

Dnevnik "Terre Haute Post" je uvedel tudi slavnato glasovanje o vojni z Mehiko. Tudi ta list je priobčil mnenja čitatelej o vojni, med njimi je tudi satirična pesmica, poklonjena državnemu tajniku Kellogu. Neki čitateelj piše, da je Calles najboljši predsednik, kar jih je delala kdaj imela.

Čikaški dnevniki niso priredili slavnatega glasovanja, kajti vedeli so, da bo zagrmelo v vseh ljudskih slojih proti vojni z Mehiko. Ko je bila napetost največja, so v Chicagu zborovale protestantske cerkve in so parale kapitalizem in sedanji gospodarski sistem. Dnevnik so razumeli, da bi bil čas skrajno nesrečen, ako bi pozvali čitatelej, da naj glasujejo o vojni z Mehiko.

Iz pojavov križem Združenih držav je videti, da je najmanj okoli pet in devetdeset odstotkov ameriškega ljudstva proti vojni z Mehiko, in zato je Kellogg prišel z diplomatičnim umikom.

Katoliška "revolucija" v Mehiki potlačena

Vlada ustavila kolektanje za "katoliško armado." Armada bo baje povečana. Samo 22 družb se še upira novemu olj-nemu zakonu.

Mexico City, 23. jan. — Današnje uradno poročilo se glasi, da so zvezne čete ujele 76 klerikalnih upornikov v državi Durango. V spopadih zadnjih par tednov je bilo okrog 500 vstajšev ubitih. Vlada demantira vest, da bo zvezna armada povečana na 75.000 mož. — Druga vest se glasi, da se je 10.000 tujezemskih posestnikov že pokorilo novemu agrarnemu zakonu v Mehiki.

Mexico City, 23. jan. — Danes se je vrnil v Mehikem mestu velik javni protestni shod proti ameriški imperijalizmu. Shod je sklicala "Unija Centralne in Južne Amerike". Med govorniki je bil tudi Herman Robleto, nikaragvijski poslanik, ki predstavlja rebelno Sacasovo vlado. Rekel je med drugim, da predsednik Coolidge je le orodje Wall streeta.

Mexico City, 22. jan. — Casopisi poročajo, da namerava Calles povečati regularno zvezno armado na 75.000 mož; danes šteje 50.000. To se izvrši z dodeljenjem 3000 jahiških Indijancev, ki so se podali v Sonori in so pripravljeni stopiti v zvezno armado, ter z oboroženjem delavke in kmetske garde, ki bo v stanju vsak čas nastopiti kot pomožna armada, ako pride do kake notranje ali zunanje krize.

Namen povečanja armade je, da se v bodoče prepreči vsaki rebelni izbruh v interesu reakcijonarjev. Sedanja klerikalna vstaja je zlomljena v glavnih močeh. V teku so številne are-

Kapitalisti financirajo fašistovsko milico

Lastniki velikih industrij v Italiji pokrivajo stroške Mussolinijeve armade.

New York. — Veliki kapitalisti v Italiji plačujejo stroške za vzdrževanje fašistovske milice, ki jo je organiziral diktator Mussolini. Tako je dejal Gaetano Salvemini, bivši profesor zgodovine in poslanec v italijanskem parlamentu, ko je pribežal v Ameriko. Fašistovska vlada mu je zaplenila vse osebno premoženje, večidel knjige in pravice do honorarjev od njegovih spisov. Komaj je odnesel gošč življenje. "Fašistovska stranka je neskrupulozna oborožena manjšina, ki tirizira italijansko ljudstvo," je rekel Salvemini.

Influenca mori na Angliškem.

London, 22. jan. — Epidemija influence je nekoliko ponehala v kontinentalni Evropi, izvzemši na Danskem, hudo pa razsaja v Angliji. Vsa večja angleška mesta so polna bolnikov. Na Danskem se razširja in hudo kositi tudi v Italiji in na Grškem.

tacije oseb, ki so na tihem pomagale vstajem. Mnogo oseb je bilo aretiranih, ker so nabirale denar za "katoliško vojsko." V Guadalupi je bila večeraj aretirana odlična katoliška voditeljica Maria Cuesta z ducatom možkih vred.

Vladni departament za delo in industrije je sročil poročilo, da je od 147 tujezemskih petrolejskih kompanij v Mehiki samo 8. 22, ki nočejo priznati novega petrolejskega zakona; vse ostale so se pokorile in sprejele nove pogoje, da vzamejo oljne vrelce v najem za 60 let. Nepokorne družbe so večinoma veliki ameriški magnati.

ILINOJSKI RUDARJI ZAHTE- VAJO IZRAVNAVO

Premog iz južnega neprijnskega premogovnega polja se zdaj vozi po železnicač skozi državo Illinois.

Washington, D. C. — Premogovniški podjetniki iz držav Pennsylvania in Ohio so apelirali na meddržavno trgovsko komisijo, da naj prekliče znizano vozino, ki jo je dovolila pred enim letom za premog z južnega premogovnega polja do jezerskih pristanov. Odlok o tem apelu se ne pričakuje do prihodnje pomladi. Znižanje je bilo končano že v jeseni, argumentiranje pa dozdej še ni pričelo.

Zdjaj je nastopil popolnoma nov faktor v sporu zaradi vozine. Organizirani rudarji v Illinoisu so vložili svoj ugovor dne 15. januarja proti znizani vozini za premog z južnega premogovnega polja. Rudarji v svoji vloži nahtevajo razne odloke komisije, s katerimi je ona pripoznala podjetnikom v Kentuckyju, Tennesseeju, Zapadni Virginiji in Virginiji ugodnosti pri železniški vozini, tako da so premogovna polja v Pennsylvaniji, Ohiju, Indiani in Illinoisu izgubila vzhodne in zapadne trge. Zdjaj kar celi vlaki vozijo premog z južnega premogovnega polja skozi državo Illinois. In zato rudarji zahtevajo, da komisija vpošteva tudi rudarje, kadar določa vozino za premog.

Premogovniški podjetniki iz Illinoisu in Indiane so se tudi oglašali in poslali svoj ugovor zaradi železniške vozine, ki je ugodna le za podjetnike na južnem premogovem polju.

Odkar je stavka britskih rudarjev končala, ne potrebujejo več toliko premoga iz Amerike na trgu. Premogovniški podjetniki na južnem polju so pričeli že zniževati mezde rudarjem, ki se ne morejo postaviti proti znizanju mezde, ker niso organizirani.

Garibaldi oproščen

Mora zapustiti Francijo. Pride v Ameriko.

Pariz, 23. jan. — Ricciotti Garibaldi in 17 Spancev je bilo večeraj izpuščenih na prosto. Bili so spoznani krivim, da so posedovali orožje, kar je protizakonito. Za ta prestopok so bili obsojeni na kratek zapor ker se jim pa šteje zapor pred obravnavo, so to kazen že prestali. Od glavne obtožbene točke, da so zarotniki proti francoski državi, so bili oproščeni. Garibaldi mora takoj zapustiti Francijo. Rekel je, da morda odpotuje v Ameriko.

METLARJI ŽE OBCUTILJO KONKURENCO KAZ- NJENCEV.

Chicago, Ill. — Delavci, ki izdelujejo metle, že občutijo konkurenco dela v kaznilnicah. Čikaški metlarji delajo le še polovico dni v tednu.

Obletnica Leninove smrti.

Moskva, 22. jan. — Včeraj so pretekla tri leta, ko je umrl Lenin. V teku so splošne spominke prireditve, ki imajo trajati dva dni. Gledališča in kavarni so zaprte in opojne pijače se ne smejo točiti. Listi so prinisli dolge članke o življenju in delu velikega revolucionarnega voditelja.

Agitirajo za "Prosveto"

Boljševiški parkelj straši tudi na Kitajskem

Vsi Kitajci, ki se ne puste več izkoriščati, so zdaj boljše-viki! Američani izpraznjujejo kitajska mesta. Tudi Šangaj, ki je na robu padca v roke ljudskih čet, bo izpraznjen. Evropske vlade groze z intervencijo.

London, 23. jan. — Angleški vojni minister je danes odredil mobiliziranje 6000 rezervistov za takojšnjo aktivno službo na Kitajskem. Pet bataljonov vojakov redne armade se ima takoj ukrcati na ladje in odpotovati v Azijo. Mobilizacija je odredjena tudi v Indiji in Avstraliji.

Kljub temu alarmantnemu gibanju vojaštva javlja angleški zunanji urad, da ni "nič nevarnega" in da so čete odposlane "le radi previdnosti".

Šangaj, 23. jan. — Včeraj so tukaj izbruhnili prvi izgredi proti tujezemcem. Več stavkujočih kitajskih delavcev je ustavilo promet v glavnem delu mesta z demonstracijami proti tujezemskemu imperijalizmu. Domača policija je naredila mir, toda ne prej, dokler ni bilo mnogo oseb ranjenih, med katerimi je devet policajev. Med ranjenici sta tudi dva japonska žurnalista, ki sta bila zelo pretepena.

Washington, D. C., 22. jan. — Državni departmet je večeraj odredil, da vsi Američani na Kitajskem zapuste notranje kraje in se zberjo v pristaniščih, kjer lahko vsak čas gredo na ameriške parnike in bojne ladje. Konzuli so prejeli navodila, da izvedejo in nadzorujejo izpraznitev. Ameriška flota v kitajskih vodah je bila pojačena z rušilci s Filipinov, ki so odpluli v razna obmorska in obrečna mesta, kjer se zbirajo Američani. Ameriški poslanik MacMurray, ki je hotel oditi domov na počitnice, mora ostati v Pekingu.

Washington, D. C., 22. jan. — Veste o velikem boljševiškem strašilu prihajajo iz britskih in ameriških virov v Šangaju in Manili. Ameriški protestantski in katoliški misijonarji, ki so bili izgnani iz Fučova in drugih

Državni milni lščejo stiko z organiziranimi delavci

V Chicagu bo pričela propagan-da za uporabo moke iz državnega mlina Severne Dakote.

Chicago, Ill. — Čikaška delavska federacija se zdaj trudi, da se vzpostavijo stiki med čikaškim organiziranim delavstvom in državnim mlinom v Severni Dakoti. Eksekutiva Čikaške delavske federacije izdeluje načrte, da uvede pri čikaškem delavstvu F. D. Freeman, zastopnika državnega mlina v Severni Dakoti, da čikaško delavstvo prične rabiti moko tega mlina. Pritiskalo se bo na prodajalce, da bodo pričele prodajati moko iz tega mlina, posebno pa moko, ki prihaja v trgovino pod marko "Dakota Maid". Ta moka se melje iz najboljših spomladanske pšenice.

Freeman izjavlja, da je cena zanj ista kot za vsako drugo moko s stalno znamko. Razlika je, da se za to moko vporabi izključno le pšenica.

Država obratuje zdaj samo eno enoto, ki zmelje milijon bušelijev pšenice. Toda država ima še dve mlinski enoti, ki pričneta obratovati takoj, kakor hitro se poveča trg za produkte. Ko Čikaška delavska federacija priporoča do uspeha pri prodaji moke na drobno, tedaj se prične agitacija za vporabo moke pri peklih. Organizacija pekoveških delavcev bo lahko sodelovala.

Freeman izjavlja, da prihaja zaupanjem do strokovnega organiziranega delavstva v Chicagu.

KITAJSKA KRIZA POSTA- JA AKUTNA

Izredni dogodki se lahko vsak-čas dogode. — Ampak tujezemske sile ne bodo napravile ničesar, ako se med Kitajci vzbudi močno narodno gibanje.

Washington, D. C. — Nevarnost, da bodo ameriške mornariške sile v kitajskih vodah kmalu zapletene v vojno s kitajskim ljudstvom, ako bodo kitajske mase napadale Američane in uničevale ameriško lastnino, se namiguje, odkar je bil državni tajnik Kellogg v konferenci z mornariškim tajnikom Wilburjem.

Državni departmet je odgovoril na zahtevo kongresnika Wainrighta iz New Yorka, ki želi, da se washingtonska vlada posluži sile proti Kitajcem, in je poročal o ameriških interesih v Kitaju. Departmet pravi, da je 12.000 Američanov v Kitaju, od katerih je 1.200 v Ameriki rojenih Kitajcev, 4.000 misijonarjev, 2.100 misijonarjev otrok, 2.500 biznismenov in članov njih družin, 580 zdravnikov, profesorjev, inženirjev itd., 365 ameriških vladnih uslužbencev itd. Posedstva ameriških biznismenov v Kitaju so vredna \$69.300.000, vse ameriške vloge pa znašajo \$150.000.000. Na Združene države odpade 20,5 odstotka uvoza in 14 odstotkov izvoza. 4000 Američanov živi v Šangaju, 2.000 v Tientsinu, 1.300 v Hankovu, 1.000 v Nankingu, 800 v Kantonu. Tu niso všteti ameriški državljani kitajskega plemena.

Odkar je Čiangkaišek, glavni poveljnik kantonske vlade izjavil, da bo kitajska revolucija vzpostavila komitejsko formo vlade po vzorcu Rusije, in da bo konec izrednim privilegijem, ki jih zdaj uživajo tujezemci v teritoriju, ki je pod nacionalistično vlado, se je strah v državnem departmetu povečal glede razvoja dogodkov v Kitaju. Javno je, ako revolucija razvije močan nacionalistični duh, kot v letih 1917-1919 v Rusiji, tedaj ne bo do britski, ameriški ali japonski mornariški napadi več upognili Kitaja. Britanija je poslala pomoč v Šangaj, ali Britje se tudi pokanjajo za priznanje nacionalistične vlade, s tem pa priznajo, da se Kitaj ne da več osvojiti.

Washington samo opazuje in čaka, politika ni odločena, a aktualno je sovražna zmagujočim revolucionarjem.

ZADRUŽNO GIBANJE NARAŠČA.

Zdruge so imele v letu 1925 \$50.000.000 denarnega prometa.

Washington, D. C. — Od leta 1920 do 1925 se je članstvo vsake zadrage v Združenih državah pomnožilo za 39 odstotkov. Tako poroča Biroj za delavsko statistiko. Članstvo zadrug, ki oskrbujejo svoje člane z grocerijami, se je pomnožilo za 50 odstotkov. V letu 1925 so imele zadrage za \$50.000.000 denarnega prometa.

Chaplin zmaguje v bitki z vlado.

New York. — Filmski komik Charlie Chaplin, ki je nekoliko okrevaj, je stopil v pogajanja z vladnimi uradniki, ki terjajo od njega preko milijon dolarjev za zaostale dohodninske davke. Kakor javljajo njegovi uradniki, se bo zadeva poravnala brez sodnijske akcije. Njegova žena Lita, ki še ni dobila niti enega centa, kolikor zahteva, se je obrnila na zveznega zakladničarja Mellona s prošnjo, naj ji dovoli vzeti \$14.400 na račun njene soproga.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31, 1926) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Pomnite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NEKOLIKO PODATKOV O MEHIKI.

Klerikalci po vsem svetu strašno kriče o preganjanju katoličanov v Mehiki. Ta preganjanja katoličanov v Mehiki živijo samo v domišljiji črne klerikalne internacijonale. V Mehiki nihče ne preganja katoličanov, kajti mehiška vlada ni prepovedala katoličanom izvrševati svojih verskih obredov in tudi ni prepovedala katoliške vere v Mehiki.

In zakaj klerikalci trdijo, da preganjajo katoličane v Mehiki? Za to da prikrivajo netoleranco rimskih klerikalcev, ki zahtevajo, da zanje ostanejo v veljavi še tisti privilegiji, ki so veljali, ko je rimski klerikalizem bil še absoluten gospodar v Mehiki in je pomagal španskim veleposestnikom izkoriščati nevedno mehiško ljudstvo.

Španski veleposestniki so lastovali večino zemlje in to zemljo so obdelovali mehiški peoni—tlačani. Svoje bogastvo, ki so ga množili z izkoriščanjem mehiških ljudskih mas, so delili z rimsko hierarhijo, ki ni nledar ničesar storila za olajšanje življenja mehiških peonov.

Prvo vstajo proti tujezemskim izkoriščevalcem je vodil Miguel Hidalgo Y Costilla. Bil je duhoven. Rimska cerkev je podpirala Spance, izkoriščevalce mehiških peonov. Hidalgo je bil ujet in eksekutiran. Preden je bil ustreljen, mu je rimska cerkev na svečan način vzela "duhovniške časti," nakar je bil ustreljen. Tako se je maščevala rimska cerkev nad duhovnom, ki je vodil izkoriščano mehiško ljudstvo proti njegovim izkoriščevalcem.

Rimska cerkev je zvesto podpirala mehiškega krvoloka Diaza, ki je skozi trideset let bil diktator Mehike in ki je prodajal naravno bogastvo dežele onemu, ki ga je hotel kupiti. Se le Maderova revolucija je naredila konec Diazovemu paševanju in je napolnila srca mehiških peonov z novimi upi, da končno pride zanje le rešitev. Ampak rešitev ni tako hitro prišla. V deželi je divjala revolucija, in mir je nastal, ko je Obregon postal predsednik republike in je moral de la Huerta, ki je vodil protirevolucijo v interesu nazadnjakov in je hotel mehiškemu ljudstvu naprtati staro sužnost, bežati iz dežele. Obregona je nasledil Calles, sedanji predsednik Mehike.

Calles se je trdno držal nove ustave. Omahoval ni na levo in desno. Ko je rimska cerkev spoznala, da ne opravi ničesar z zvižčami, je pričela z bojem proti njemu in ustavi. Izdala je interdikt, kakor je delala rimska cerkev v srednjem veku napram onim, ki se niso hoteli upogniti pred rimskim papežem. Rimska cerkev je smatrala mehiško ljudstvo za skrajno neumno in zabito. Pričakovala je, da se mehiško ljudstvo vzdigne kot en mož proti Callesu, ko izda interdikt.

Interdikt je bil izdan, toda zgodilo se ni ničesar, mehiško ljudstvo je ostalo mirno. Rimska cerkev ni hotela kar verjeti, da je kaj takega mogoče. Zaprla je cerkve in odredila, da se mehiškim katolikom ne dele več zakramenti in noben duhoven ne sme več opravljati obredov v cerkvi. Ljudstvo je pa ostalo mirno, mesto da se je dvignilo proti Callesu.

Rimska cerkev ni mogla več popraviti svoje bedastosti, ne da bi se ji ves svet smejal in da ne bi pri mehiških peonih ne izgubila še tisto malo vpliva, kar ga je imela, je pričela lagati. Klerikalno časopisje križem sveta je pričelo lagati, da je mehiška vlada dala zapreti rimske cerkve. Tudi ta laž je ostala brez uspeha. Klerikalci so na to čakali na ugodno priliko, da prično z nasilno vstajo in strmoglavijo s silo mehiško sedanjo vlado in vpostavijo klerikalno. Postavili so mladega, komaj 28 let starega klerikalnega človeka za predsednika, ko so bile stvari zelo napete med ameriškim državnim departментом in Mehiko zaradi Nikaragve in novih zemljišnih in oljnih zakonov, in udarili so na več krajih hkratu z orožjem.

Brzjavke so poročale, da so duhovni in celo neki škof vodili vstaje, ki so pa bili tako hitro poraženi in poginili v beg od vladnih čet, kot so se prikazali.

To je bila zadnja poteza klerikalcev pri ribarenju v kalnem glede Mehike. Tudi ta se je izjalovila. Kaj tore klerikalci v bodočnosti glede Mehike? Lagali bodo prav

zanesljivo o mehiški vladi, kot so dosedaj; hujskali bodo mehiško ljudstvo proti vladi in na skrivaj kovali zarotniške naklepe. Tega klerikalci ne bodo opustili, ker drugače bi ne bili klerikalci.

SLIKE IZ NASELBIN

Glas iz Detroita.

Kakor vse druge slovenske naselbine, v katerih so pobrali prostovoljne prispevke za ponesrečence v stari domovini, tako se je tudi v Detroitu ustanovil odbor zavednih mož in žena, ki so bili na delo, da nekoliko pomagajo tem nesrečnejšem, ki so res vredni vsakega uamljenja. V tem odboru sta bila Frida Nagel, tajnica; Anton Meyer, blagajnik. Ta dva sta bila kot uradnika obremen pa tudi poblašena, pobirati prostovoljne prispevke, kakor druga dva Frank Stular in John Ursich. Kakor hitro je bil ta odbor skupaj, so pisali pisma do vseh slovenskih dr. in klubov. Pisma pa niso prišla do društev oziroma do klubov, ker so zastopniki pri Zvezi slovenskih društev, na seji z dne 2. decembra, 1926 sklenili, naj vsak zastopnik apelira pri svojem društvu ali klubu, ako morejo ista kaj darovati iz svoje društvene blagajne. Lahko pa tudi društva izvolijo dva člana, katera lahko pobirata prispevke. Vsa denar, katerega bodo društva darovala iz svoje blagajne ali pobirala po zato izvoljenih zastopnikih, se mora poslati skozi tajnika, ki je obenem tudi blagajnik Zveze slovenskih društev in klubov. Kakor hitro je bilo to sklenjeno, so se zastopniki obrnili a prošnjo do svojih društev. Tu so nastale težkoče, ker je bilo to meseca decembra in so imela društva volitve za nove uradnike in se mogla veliko razmotrivati o točki. Prvi denar katerega sem sprejel od društev, je bil od pevskega in dram. društva "Ljubljanski Vrh", zatem dr. Triglav št. 144 J. S. K. J. dr. "Savinjska dolina" št. 123 S. S. P. Z., dr. "Marija Pomagaj" št. 176 K. S. K. J., dr. "Dalnogled" št. 518 S. N. P. J. Med tem časom, ko sem dobil ta denar od teh društev, smo imeli zopet sejo pri zvezi. Na ti seji sem prosil zastopnike, da li jaz lahko vstopim v zvezo z onim odborom, ki je bil že poprej ustanovljen. Zastopniki so potem sklenili, da se lahko pridružim temu odboru, pod pogojem, da se denar, katerega sprejemem od društev pošlje kakor je bilo sklenjeno na seji pri zvezi. Jaz sem šel do omenjenega odbora in sme jim razložiti, kako je bilo sklenjeno. Po kratkem posvetovanju smo sklenili, da denar, katerega imamo dosedaj, pošljemo takoj naprej, in sicer vsega skupaj. Ta odbor pa obstoji še nadalje, in je pooblaščen pobirati prispevke. Vsega denarja sem sprejel dosedaj \$198.75. Društvom katerega so darovala, kakor posameznim darovalcem, posebej pa še nabiralcem, ki ste imeli mnogo truda, se zahvalim v imenu onih, kateri bodo deležni teh darov. Vsa še tako mali dar se z veseljem sprejme. Društva ali klubi, kateri niso še nič darovali in ako jim je mogoče kaj darovati, so naprošeni, da to storijo. Druga pošiljatev bo poslana kakor hitro se bo zopet kaj nabralo.

Denar sem sprejel kako sledi: Društvo "Ljubljanski vrh" \$10, "Triglav" št. 144 J. S. K. J. \$10, "Savinjska dolina" št. 123 S. S. Z., Marija Pomagaj št. 176 K. S. K. J., nabral rev. Bernard Ambrozich \$60, dr. dalo iz blagajne \$10, skupaj \$70, dr. "Dalnogled" št. 518 S. N. P. J. \$10. Od zgoraj imenovanega odbora sprejel \$88.75.

Društvom kakor posameznim darovalcem se enkrat hvala, in Vas prosim, da ako bi se pripetila kakšna pomota v seznamu imen, da isto takoj javite osebi, kateri ste izročili denar.

Posamezni darovalci so prispevali:

Ana Gorshe \$8.95, \$5; Margareta Gazvoda, John Krajnc, Frank Link, Joe G. Elenich in \$2; Math Balos, John Cajzer, Martin Skoda, John Ursich, Frank Rink in \$1; Karel Prazen, Frank Gornik, Joe Butala, Leo Curhalek, Paul D. Madrunich, John Medved, Leo Junko, Anton Mihelich, Victor Preblich, Math Gorshe, Mich Kovaček, Frank Hreščak, Peter Kocjan, Mike Zagar, John Preblich, Joe Černe, Louis Srebrnak, John Skerjanc, Frank Pader, George Kotze, John D. Judnich, rev. Bernard Ambrozich \$5.50; po \$5: Frank Nagel, Frank Paulich, Anton Mayeri; po \$3: George Majerle, po \$2: Louis Srebrnjak, Anton Jurca, John Vihtelich, Ciril Stular, Mary Kosnik; po \$1: Mary Puhek, Ana Misica, Frances Plauc, Agnes Racki, Agnes Sonc, Ana Kobe, Frances Skerjanc, Janette Kanich, Paul Muhavec, Steve Potocnik, Frank Kovaček, Jakob Kaucich, John Gazvoda, Anton Adamich, Anton Cedilnik, John Lazar, Louis Podobnik, Celzo Ronzio, Frank Kastele, Peter Zunich, Chas. Perusek, Louis Uhan, Math Novak, George Brajdič, Louis Gorshe, Frank Stular, Joe Grubar, Frank Babut, Louis Krajc, Anton Bradeč, Konrad Shafer, Peter Vacina, Joe Dolentz, Anton Skofich, Chas. Gaber, Lujza Bozich, Mary Knez in Ciril Rent, Filip Blatnik, Anton Janežich, John Plahter, Anton Semich, Jakob Gorup, Andy Sluga, Stanley Marusich, John Stipar, John Špelich, Mike Klopčich, John Hater, Rudolf Potočnik, Lusi Božich, Elizabet Kajper, Mary Kovacek; Nike Sokac 75c, po 50c: Joe Grum, neimenovan, Frank Kleidinst, Elizabeth Plahter, Anton Zugar, Anton Banuk; Tom Kaucich 30c in Mildred Kovacek 25c.

Vsega skupaj od društev in posameznikov \$198.75.

Na željo mrs. Gran, odposlano na njeno sestro Angelo More, \$5, kateri so bili odposlani iz New Yorka 6. Jan. 1927.

Frank Hreščak, tajnik Zveze slovenskih društev v Detroitu.

MENCKEN SPADA V KONCERTNO DVORANO.

Arnold Bennett, slavni angleški novelist, je tako pisal v nekem londonskem listu. Kljub temu pa se mu Mencken in Nathan dopadeta kot literata.

London. — "Gospoda Mencken in Nathan spadata po vsej pravici bolj v kako koncertno dvorano, kjer naj bi imela svojo kliniko, mesto v kaki reviji." Tako se je izrazil slavni angleški novelist Arnold Bennett v nekem londonskem listu. Mencken in Nathan sta vodja newyorške smart set ali krožka.

"Omenjena dva ilustracijska vojščaka sta priljubljena čitateljem. Oba sta farsična pisatelja, groteskna, nespametna, nasilna in intelektualno brezobzirna. Nemogoče je, da bi pisatelja kot sta ona dva "šla naprej" a svojima presoma ter da bi zanesljivo ločila dobro knjigo ali igro od slabe. Pravi okus v literaturi bi preprečil njihove divje predstave."

Vsekakor pa je Bennett mnenja, da sta naredila že mnogo dobrega dela kot dva Jeremija v deželi Babbitoniji.

"Ne želim jima smrti," pravi omenjeni novelist. "Čitam ju z velikim zanimanjem. Silita me k smehu, kakor me silijo k smehu s kakšno muzikalčno absurditeto v koliziji. V resnici ona dva tudi spadata v tak prostor."

Poleg tega je Bennett tudi švrknil po ameriškem časopisu, posebno pa se po prilogah velikih dnevnikov, katere lahko nadkriljuje še samo "visoko vežbani atleti čitanja".

Nova pristojbina račne pošte. Washington, D. C. — S 1. februarjem stopi v veljavo nova poštna pristojbina za eroplansko pošto. Pristojbina bo 10c za vsako unčo in del unče za vse daljave po Ameriki. Sedanja razlika po črniščih odpada.

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slovenci"

ZDRAVSTVO

SIRJENJE NALEZLJIVIH BOLEZNI IN RAZKUŽEVALNJE.

Zdravilska veđa je dognala, da so provzročitelji nalezljivih boleznih bakterije, prostemu očesu nevidna živa bitja, ki se naglo razmnožujejo. Nahajamo jih v bolnikovi krvi, v njegovih odpadkih, v gnoju, v izpljunktih ter izcedkih iz ust in nosa. Bolnik je gnezdišče strupenih bacilov, odkoder prihajajo pri nezadostni pažnji na zdrave ljudi.

Poleg bolnika so v njegovi okolici okuženi tudi predmeti, po katerih se raznaša bolezen. Čim bliže so bolniku, tem večja je nevarnost okužitve. Tako je okužena bolnikova obleka, perilo in posteljnina, jedilno orodje, kozarci, brisače, obveze, nočna posoda in pljuvalniki. Okužen je tudi prah v bolnikovi sobi s pljunki in z drobnimi kapljicami, nastajajočimi pri kašljanju, kihanju in govorjenju.

Okužitev pa ni le mogoča po dotiku bolnika, marveč tudi po prijetanju in rabi njegovih predmetov. Tako nosijo ponekod nerazkuženo obleko in nalezejo bolezen. Pijejo iz neumitih kozarcev, rabijo neočiščeno jedilno orodje, uživajo bolnikove ostanke jedil celo pri težkih nalezljivih boleznih. Z neosnaženimi rokami odpirajo in zapirajo vrata, puščajoč bacile na kljukah, za katere prijemajo. Isto se dogaja pri molži in pripravljanju jedil. Grda je razvada otipovati kruh, sadje in pecivo pri nakupovanju ter pokušati pijačo. Otroci se v številnih primerih okužijo z igračami pa tudi, ako jih odrasli božajo in poljubljajo. Nepredvidne matere jih zvečijo jedila ter jih hladijo z neumestnim pihanjem. Koliko bolezenskih kalih prenesejo na ta način na zdrave otroke!

Po smeteh in odpadkih se zbirajo muhe, poglavitne raznašalke nalezljivih boleznih. Nabrano nesnago odlagajo, sedajoč na jedila, kmalu obenem spuščajo tudi vrskane strupe. Raznašalci strupenih bakterij so nadalje ščurki, uši, bolhe, stenice, miši in podgane — sploh ves mrčes in golazen, ki lazi po nesnagi in pride v dotiko z živili.

Vhod bacilom v telo so usta, rane in sluznica. Branimo se jih z vestnim čiščenjem telesa in z razkuževanjem. Poznamo umetna razkuževalna sredstva: sodo, formalin, sanitol, sublimat, lizol, hipermanganokisli kalij itd. Vsa ta sredstva pogubno vplivajo na bakterije ter jih uničijo po kratkem delovanju. Pravilno razredčena z vodo rabimo ta sredstva za umivanje rok po dotiku bolnika, za namakanje perila, obdrgnjenje pohištva, za polivanje odpadkov, pa tudi za zatiranje mrčesa in golazni. Poleg tega nam je priroda priskrbela cenejša razkušila, dala nam je solnce zrak in toploto.

Solnce je največji razkuževalni aparat, čigar žarki uničijo vse škodljive bakterije. Radi tega sodelčimo perlo, obleko in posteljnino ter zračimo stanovanje. Hud pokončevalec bakterij je ogenj, zato sežigamo okužene predmete, ki nimajo vrednosti. Ako prekuhamo perilo in posteljnino ter v ojačenem dodamo nekaj sode, smo provzročitelji boleznih zanesljivo pokončali. Z vrelim lugom razkužimo navadna lesena tla, pa tudi druge predmete, katerim toplota ne škoduje. Razkužitev boljše obleke izvedemo z likanjem, jedila, kakor mleko in juho, prevremo in preprečemo kruh, ako je okužen.

Tudi naše domače apno je sovražnik bakterij. Beljenje olepša stanovanje in zatire bakterije in golazen. Z apno vodo polivamo greznice, stranišča in gnojlišča, a čimer zabranimo dostop muham in ostudnim mrčesom.

Važno je dejstvo, da je največ primerov nalezljive bolezni tam, kjer je okolica zanemarjena, do čim so kraji z vzorno urejenimi vodnjaki, greznicami in odvodni gnojnice zavarovani pred kužno boleznijo. V to smer je obrnjeno delovanje naše zdravstvene prosvete.

Važno je dejstvo, da je največ primerov nalezljive bolezni tam, kjer je okolica zanemarjena, do čim so kraji z vzorno urejenimi vodnjaki, greznicami in odvodni gnojnice zavarovani pred kužno boleznijo. V to smer je obrnjeno delovanje naše zdravstvene prosvete.

Važno je dejstvo, da je največ primerov nalezljive bolezni tam, kjer je okolica zanemarjena, do čim so kraji z vzorno urejenimi vodnjaki, greznicami in odvodni gnojnice zavarovani pred kužno boleznijo. V to smer je obrnjeno delovanje naše zdravstvene prosvete.

ZARKOMET

Kako je to: če udariš po Petru, zaboli Pavla?

Odkar se ukvarjam z "Zarkometom," sem opazil nekaj. Namreč to, da z enim udarcem lahko ubijesh devet muh, čeprav ne nameravaš tega. Zarek, ki opali na vzhodu, zapeče obenem tudi na zapadu.

Oglasil se je sodruknik iz Pennsylvanije in včipnil stranko v svoji naselbini. Dotična stranka je molčala, ogasila se pa je popolnoma nova stranka iz Montane in zajela bolečine, dasi jo sodruknik pozna baš toliko kot prebivalec na Marsu.

V drugem slučaju je bila v "Zarkometu" notica, ki sem jo spisal sam. Bila je brez vsakega podpisa in ni bila naperjena proti nobeni osebi. Takoj se je oglasila rojakinja iz Milwaukeeja in ljuto ostela nekega Milwaukeečana, ki je po njenem mnenju "poslal tisto notico zaradi nje in proti njej."

Zadnje tedne je pisal "Starec iz Kansasa" par kreplik. Takoj so prišli trije protesti iz druge, ne iz njegove, kansaške naselbine in obtožen je mož, ki ni nikoli napisal črkice za "Zarkomet."

Kako si boste to razlagali? Psihologi bi rekli, da slaba vest najprej zakriči. Jaz nisem psiholog in upam, da vsi oni, ki se brez potrebe jezijo, imajo lahko vest.

Charlie, prav ti je!

Brez ovinkov povem, da moje simpatije so na Carletovi strani, ne na Litini. Igralke nimajo pravice biti ljubosumne. Sicer se pa Carletu prav godi. Zakaj ni vsakega milijona sproti zapravil?

On je bil "naš presvetli cesar."

Ranjki avstrijski cesar Franc Jožef je imel 18 milijonov goldinarjev letne plače. To je bilo poldrugi milijon na mesec, 50,000 na dan, 283 na uro ali 6.39 na minuto. Ako je delavec tiste čase zaslužil 6.39 gl. na teden, bi bil moral delati celih 58,700 let, da bi bil prejel toliko kot je cesar v enem letu. Oziroma je bilo treba 58,700 delavcev, da so zaslužili v enem letu cesarjevo plačo. Pomislite, 58,700 delavcev je moral delati za enega samega parazita! — Katoličani verjamejo, da je Franc Jožef dal v nebesih. Morda je celo svetnik. Jaz pa pravim: Stvarniki, ki res nekaj ustvarijo, morajo trdo delati in živeti v peklu, satani se pa razkošno sprehajajo v nebesih. — Rudar y peklu.

NE JEJ, KADAR SI UTRUJEN!

Važno zdravstveno načelo se glasi: "Ne jej, kadar si utrujen ali razburjen!" Zlasti se mora uvaževati to načelo ob vročini, ki sama po sebi utruja, a se mora upoštevati tudi pozimi, kadar delaš, n.p. pri spravljanju drv. Ako delaš telesno, se prebavila utrudijo in postanejo nesposobna za svoje opravilo. Spričo velike važnosti zdravega delovanja želodca se moraš po delu vedno malo spočiti, preden zaujiš jed ali pijačo.

Posebno škodljivo je, ako po težkem delu takoj piješ mrzlo pijačo. Če si zelo žejen, napravi samo dva ali tri požirke ali pa pij prav počasi v posameznih požirkih. S tem se pijača v ustih sproti nekoliko segreje. Ugasitev žeje ni mogoče odvisno od množine pijače, temveč od načina, kako zaujiš pijačo: počasi, previdno in v posameznih požirkih. Čim več piješ, tem bolj se potiš ter vedno znova postajaš žejen.

Ako hočeš po težkem delu zaužiti pijačo, ki ugasi žejo in je obenem redilna, vzemi predvsem kislo ali navadno mleko. Tudi sadni sok si prav primerni.

Zdravilna učinkovitost česna.

V starih časih so smatrali česen za izvrstno zdravilo. Zdravniki 16. stoletja so trdili, da se česen upira vsakemu strupu. Zato so ga priporočali žanjicam in koscem, ki so ob vročini pili nezdravo mehko vodo. Kakor je podoba, so takrat splošno jedli česen h kruhu. Tekom zadnje voj-

ne so vojaški zdravniki opazovali, da so Galičani splošno uživali česen na kruhu s sirovim maslom kot zaščitno sredstvo proti črevesnim boleznim. Tega sredstva so se posluževali tudi oficirji. V mnogih pokrajinah s česnom krepko namarjajo svinjsko meso, da ga obvarujejo pred gnitjem. In baš to lastnost izrabljajo sedaj tudi zdravniki. Pri različnih težkih črevesnih katarih so opazili, da je zaužit sirov česen usmrtil bakterije gnilobe in bolezni. Česen povzroča pri ljudeh s težkim črevesnim katarjem hitro izpraznitev in hitro oživiljenje debrega teka.

Uživanje čebule je priporočati vsakomur, čeprav povzroča čebula neprijeten duh iz usti. Čebula vsebuje kremenovo kislino, ki je za človeško telo potrebna, predvsem za tvorjenje las in nohtov. Hranilna sredstva, vsebujejo kremenovo kislino, v zelo omejenem številu se razpolago, zato zaslužijo čebula večje spoštovanje, kakor ga je običajno deležna.

Proti nespečnosti. Kot dobro sredstvo proti nespečnosti se kažejujo: omivanje nog z mrzlo vodo, stopanje po mrzli volni, mrzli ovitki na mečah. Manj znano je bosonogo tekanje na mokrem prtu. Mrz povzroča skrčenje krvnih posodic v nogah, s čimer se povzroči odvajanje krvi iz glave, kar pospešuje spanost.

Naročite Mladinski list najboljši mesečnik za mladensko mladino?

Ali je češka buržoazija kaj dalja?

Franciskanski tambur je že parkrat brcnil Karla Marksa. Pravi, da je Marks črtil Slovence, posebno Čeha. Da, Marks je dostikrat ostel buržoazijo vseh narodov, češko kakor nemško, angleško kakor francosko in češke sovinitse kakor ruske. Nikdar pa ni imel žale besede za proletarce katerekoli narodnosti, ker je bil prijatelj vseh izkoriščenih ljudstev.

Ne, Marks ni nikdar kričal "Srbe na vrbe" — kakor so slovenski klerikalci v začetku vojne!

Hudičev rep.

Dragi Zarkomet! Ker je hudič tudi zgolj duh "iz uma in volje, telesa pa ne," sem radoveden, kako je z njegovim repom. Ali je tudi hudičev rep zgolj duh in volja? Sveto pismo nam pove, da je bil hudič prej angel. Takrat torej še ni imel repa. Potemtakem se je nekega dne angelski um podaljšal v rep. Nikar ne zamerite moji radovednosti. Star sem že in kmalu bo treba umreti, zato bi rad videl, da se zagonetno vprašanje hudičevega repa reši, dokler sem še živ. — A. Dolinar, Beaver Creek, Colo.

Dobra iz Jugoslavije.

Božična vlada bo živela do pustnega torka in pokopana bo na pepelnico sredo zjutraj. Nato pride pustna vlada.

Krsta še ne bo.

Stara sem čez dvajset let. I mam lepo ime, a nisem bila krščena. Črni bratci bi me radi prekrstili, pa se ne dam. Dokler je zdravje v mojih udih, se bom vedno pisala S. N. P. J. — Veleletni član, Sharon, Pa.

Hitro, po zdravniku v Rim!

Z žegnanim oljem blagoslovljena mehiška revolucija je dobila revmatizem.

Kontest za kratke prispevke.

Vse delavske stranke bi morale spojitv v eno samo in najnaprednejšo stranko in vse delavske unije v eno samo in najpopolnejšo unijo. Potem bo morda kaj. — Delavec.

Če imaš veliko denarja, imaš veliko skrb radi denarja. Ako imaš malo denarja, je manj skrbi. Če pa nimaš denarja, nimati ti skrbi glede denarja. Ostane ti le skrb brez denarja. — A. Gorenz.

K. T. B.

J. E. Rubin:

Grešnica

Ko so zapeli zvonovi, se je Alejka predramila iz svojega polspanja in je dvignila glavo. Zunanaj se je svitalo . . . Ozirala se je okoli, kakor v blodnji. Njene obupe polne oči so iskale odgovora: da ali ne . . . Nazadnje je ostala obrnjena proti oknu, prešla se je krepko za rob postelje in je odločno rekla: "Da!"

Njen glas je zadonel po prazni sobi in zdelo se ji je, da ga je izgovoril tudi nekdo drugi, ne ona sama. Zato je še enkrat ponovila:

"Da . . . ?"

In zopet je odmevalo, kakor da ji nekdo pritruje. Še enkrat je izgovorila in je vprašala: "Da!"

In zopet ji je glas pritrdil. V srcu je čutila, da je prišel odgovor od tam, odkoder si ga je želela.

Vstal je v tem jasnem jutru in me kliče, si je govorila tiho ter je strmela v dan, ki je sijal zunaj nad zaspanimi hišami. V mladem jutru so peli zvonovi . . .

Oglasile so se stopinje na vasi. Ljudje so šli v cerkev.

"Ob petih bo vstajenje in mnogi hočejo še pred tem pomoliti pred božjim grobom."

Alejka je vstala in se je začela oblačiti. Vsa obleka je bila pripravljena, dasi zvečer se ni vedela, ali pojde k vstajanju, ali ne . . .

Bilo ji je prepovedano.

Zvečer je prišla mati domov in je s solznimi očmi začela staro pesem:

"Nikamor ne pojdeš! Ne delaj mi sramote na veliki praznik . . . Oče je zvečer godrnjal. Ne stopaj mi iz hiše čez praznike. Tudi v cerkev ti ni treba. Bog ne mara grešnikov. Rekel je: jejte velikonočno jagnje v znamenju čistosti . . ."

"Vem, zakaj hočeš k procesiji," ji je govorila mati zvečer, "da bi ga videla. Bog ne mara tako pobožnosti. Fej, kakor da ni že dovolj greha. Dan vstajenja ni za take ljudi. Kako velikonočno sem morala doživeti . . . In so jo obile solze, kakor po navadi."

Alejka pa je poslušala in ji je bilo, kakor da bi ji rezal srce. Pomislila je pri tem na njega. Ko ga je srečala na cvetno soboto, se je hladno poslovil in ji je rekel:

"Ne hodi mi o praznikih na dan, da ne bodo ljudje kazali za teboj. Dovolj je jezikov . . ."

Hotela mu je takrat povedati nekaj, kar ji je tako ležalo na srcu. Toda sprejela je besede in ni odgovorila nanje. Padle so v srce in so žgale kakor žerjavica, vržena od grešnika grešnici na glavo.

Tako je prešel cel veliki teden in z vseh obrazov je čitala isto ostro prepoved. Drugi so se pripravljali na praznike — ona pa je hodila kakor zavrnjena grešnica, ki ni vredna, da je dočakala praznik vstajenja.

V petek je bil odprt božji grob in ljudje so šli trumoma v cerkev. Tudi ona je hotela tja. Zakaj ne? Ali ni Magdalena spremljala Gospoda na poti trpljenja prav do groba? Ali ni rekel, da ji je odpuščen, ker je veliko ljubila?

Toda mati ji je z objokanimi očmi prepovedala iti v cerkev. "Ne hodi mi izpod strehe. Mnogo ljudi je na vasi in v cerkvi in vsi bi kazali za teboj . . ."

Zvečer pa, ko je bila mesečna noč, se je splazila Alejka k vratom in je odšla v cerkev. Zavila se je v veliko ruto in je vstopila pri stranskih vratih, da bi se ne videli . . . Po klopih je sedela še nekaj domačih žensk, ki so polglasno molile — drugi so bili ljudje od daleč, z neznanimi obrazi. V stranski klopi se je svetil božji grob v neštetih lučih.

Splazila se je tiho ob klopih do kapele. Pokleknila je in se je plazila po kolenih naprej. Nje duša je trepetala od radosti in obupa . . .

"Ti, ki si sprejel Magdaleno," je govorila sama pri sebi, "ti, ki si dober in usmiljen, ti veš, kakšna je bila moja slabost, ti ne gledaš na moj greh, kakor svet, ti vidiš mojo ljubezen in veš, da v srcu ni grešne misli . . . Ti boš odpustil, česar svet ne more odpustiti . . ."

Sklonila se je in se je plazila naprej. Zapazila so jo pobožne ženske, ki so klečale v prvih klo-

peh in so staknile glave. "Neverjetno, da si upa," je zašepetala ena, "da se ne boji Boga, grešnica!"

"Ki je za nas križan bil," je molila druga na glas.

"Pojd in ji reci, naj odide. Naj ne žali Boga in naj ne dela sramote celj fari," je svetovala prva drugi.

"Za vse tiste, ki tvoje ime o nečastejuje . . ." je molila druga na glas.

"O Bog, odpusti ji, saj ne ve, kaj dela . . ." je godrnjala prva.

Alejka pa se je sklonila nizko in se je približala grobu. Lučice so brlele in monštranca se je svetila pokrita z belim tulom, posejanim z bliščnimi biseri . . .

Dva angela sta stala na vsaki stran — ob kraju pa dva lesena vojaka, ki sta stražila grob.

"Da si upa približati se," je šepetala prva ženska v klopi.

"Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi . . ." je vzdihovala druga.

Alejka pa se je približala grobu in se je sklonila nad podobo Gospodovo.

"Ne sprejmi tega poljuba, kakor poljub hinavstva in izdajalstva. Spremi ga kot znamenje kesanja in ljubezni. Gospod, ti nisi umrl, ostal si v ljubezni — glej, tako hočem ostati . . ."

Tako je molila in poljubila hladna ustna . . . Poklonila se je, zavila se je v ruto in je izginila iz cerkve . . .

"Grozno," je govorila ženska v klopi, "da je ni sram . . ."

"Ki si za nas trpel in umrl," je molila druga ženska na glas.

Alejka pa je hitela domov in čuden mir je vladal tisto noč v njenem srcu.

"Pojdem. Tudi na vstajenje pojdem," si je govorila, "in jaz vem, da mi boš odpustil moj greh . . ." si je dalje govorila, predno je zaspala.

Toda mati je drugi dan zvedela, da je bila v cerkvi in v hiši je bil prepri . . .

Ko pa se je približala sobota in so se vsi pripravljali na praznik, je tudi Alejka pripravljala obleko, kakor vsi. Veselila se je drugega dne. Zvečer pa so ji prepovedovali iti k vstajanju.

Zato je imela Alejka težko noč. Zaspala ni dolgo in se je bojevala sama s seboj. Čutila se je popolnoma zapuščen in nikogar ni bilo, ki bi mu mogla povedati vse, kar je mislila. Tako je odbila že polnoč. Prišel je dan vstajenja.

Naenkrat se je Alejki zdelo, da čuti stopinje po sobi . . . Kakor da je nekdo tiho odprl vrata in se približal postelji . . . Kakor da se je stegnila lepa bela roka z nežnimi prsti . . . Kakor da je šla jasna bela postava skozi temo . . .

"Gospod!" je zaklicala. Odmevalo je po sobi in kakor da je nekdo ponovil:

"Jaz sem . . ."

Zavila je glavo v zgornje in je zaplakala:

"Odpusti . . . ti si tako dober in jaz sem grešnica . . ."

In zdelo se ji je, kakor da je nekdo položil ljubezni polno roko na njeno utrujeno glavo.

"Drugi so šli k velikonočni spovedi in so se očistili. Jaz pa z grehom na duši praznujem dan tvojega vstajenja . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"O, veruj, veruj, ti veruj, ki vidiš srca naša. Kako sem hrepnela po tvojem odpusčenju ne zaradi greha — ampak zaradi tvoje ljubezni . . ."

In kakor da je šel šepet ljubezni polnih ustnih skozi noč:

"Vse ti je odpuščen, ker si veliko ljubila . . ."

"To je bil začetek greha," je pomislila.

Dala si je židano ruto na glavo, potem pa se je vasedla na stol k oknu in je gledala na vstajajoči dan.

Zvonovi so peli čez pomladansko plan.

Ljudje so od vseh strani polnili cesto.

Vrata so se zunaj zaprla. Oče in mati sta odšla v cerkev.

Vstala in se je odpravila na pot. Ko je stopila na vas, se je boječe ozrla. Vsi so že odšli. Stopala je po poti navzdol in se je ozirala v jasno jutro nad seboj.

"Ti sam si me povabil, da pridem," si je govorila v srcu in je čutila v sebi mir in radost. "Kaj so ljudje proti njemu, ki daje tolažbo grešnikom . . ."

Zvonovi so oznanjali začetek božje službe. Procesija se je začela. Prišlo je v vas polno ljudstva. Ljudje so se gnetli okoli cerkve in so se spravljali v vrste. Prvi banderi so se že pomikali po cesti. Veličastno so plavale njih rudeče barve v jutranjem solncu in njih krone so se svetile v bliščnih žarkih.

Iz cerkve je že prihajalo petje, med katerim so se oglašali glasovi zvoncev.

"Aleluja!"

Moški so že odšli a procesijo po cesti navzdol . . . za njimi so šle ženske . . .

"Ali naj grem z njimi?" je pomislila Alejka in se je pomelala med množico. Toda, kamor se je približala, je zapazila prezirljive poglede in ženske so se začele umikati; one pa, ki so molile naprej, so povzdignile svoj glas, da bi jo odgnale od sebe. Ko se je hotela vrstiti med ženske, jo je sunila krepka roka v hrbet:

"Proč pojdi, sramota!"

Umaknila se je in je izstopila iz vrste.

Procesija se je pomikala naprej . . . Z nehom so se stali pred cerkvijo in od zidov je odmevalo prazniško petje . . .

"Vstal! Aleluja!"

Alejka je stopila k hišam, da bi množica odšla naprej. Videla je obraze, ki so gledali nanjo . . . videla je fante, ki so se smejali . . . videla je stare žene, ki so se obračale od nje . . . videla je dekleta, ki so si šepetala . . . Zdelo se ji je, da se je vsa množica izpremenila v pisano mešano zmes, iz katere sikajo sovražni pogledi . . . Videla je med njimi tudi ljudi čistih duš in veselih pogledov . . .

"To so ti dobri," si je mislila, "oni so vredni, da obhajajo dan vstajenja . . ."

Na hudobne ni hotela več misliti. Njena duša je pela pesem, kakor je bil jasan dan, ki je vstajal nad zemljo. V njenem srcu je vladal mir, kajti sladk je bil spomin na njega, ki jo je obiskal v trpljenju polni noči in jo potolažil z ljubeznijo in odpusčenjem.

Prišli so z nehom na cesto. Okoli nje so se gnetle ženske in so zakrile duhovnika in ministrante. Za nehom so šli peveci. Alejka je pokleknila.

"Gospod, prišla sem, kakor si rekel . . ."

In se ji je zdelo, da se je ljubezni poln obraz prikazal iz množice in se je ozrl po nji.

Med ženskami pa je šel šepet: "Da je ni sram! Boga žali! Oj, sramota! Oči pokriva . . . Grešnica! Pa taka . . ."

Alejka pa je klečala in ni slila teh besedi.

Procesija je šla mimo po cesti navzdol. Molitev, pesem in šum ljudi so odmevali čez polje.

Alejka je ostala sama na vasi. Ko se je ozrla, se ji je zdelo, da vidi belo podobo, ki stoji ob zidu in gleda v jasno jutro.

"Ali si ti Gospod?" je vzkliknila in se mu je bližala. Priklonila se je in mu je hotela poljubiti roko.

"Glej, vsi me obsojajo, ti mi odpuskaš . . ."

Začutila je v duši njegov ljubezni poln pogled — in se je potolažena vračala domov. V njeni duši je bilo jasno — kakor leto osorej, ko še ni vedela za greh, ki so ga prinesle v njeno dušo sanjave poletne noči. Bolj jasno je bilo, kajti v tem jutru je videla svo resnico in ljubezen.

Vsa procesija, petje in zvonjenje se ji je zdelo kakor malo znamenje velike in nerazumljive skrivnosti, ki se odkriva trpečim dušam, kadar verujejo, upajo in ljubijo . . .

BANKROTNA ŠENTPAVELSKA ŽELEZNICA PREIDE V BANKIRSKO KREPLJE.

Zgodovina ameriških železnic se zopet ponavlja.

Chicago, Ill. — Zvezni sodnik James H. Wilkerson je potrdil prodajo šentpavelske železnice na javni dražbi. Železnica preide v roke bančni tvrdki Kuhn, Loeb Co. v New Yorku. Wall-streetske tvrdke, ki se bavijo z vlogami v podjetja, izjavljajo, da ni bilo potrebno, da je ta železnika družba postala bankrotna. V letu 1926 je imela 96 odstotkov dohodkov za kritje vseh njenih izdatkov.

Podloženi kontrakti, varljivo knjigovodstvo je zavedlo majhne delničarje, da niso razumeli, kaj namerava notranji krožek.

Zgodovina ameriških železnic se je pričela zopet ponavljati.

Delavske unije v Angliji odobri- le taktiko voditeljev tekem generalne stavke.

London, 22. jan. — Na konferenci 1200 delegatov Kongresa delavskih strokovnih unij v Angliji, zastopajočih okrog 400 krajevnih unij in štiri milijone organiziranih delavcev, je bilo večeraj zaključeno, da so voditelji generalne stavke pravilno postopali, ker so deveti dan končali stavko v zadnjem maju. Oddanih je bilo 2,840,000 glasov za zaupnico generalnemu svetu in 1,095,000 proti. Vai zastopniki rudarjev so glasovali proti, ker smatrajo, da voditelji niso postopali v interesu rudarjev.

Illinoiski senatni sedež ostane prazen.

Springfield, Ill. — Governor Small je v soboto dal razumeti, da ne bo imenoval drugega senatorja namesto Smitha, ki ga je senat vrgel na cesto. Sedež ostane prazen za to zasledanje, ki se zaključuje 4. marca. Ako pa senat odredi Smithu tudi sedež v prihodnjem kongresu, se bodo vršile izredne volitve za novega senatorja. Small je dejal, da država Illinois priznava senatu oblast, da lahko odloči, koga hoče imeti v svoji serdi in koga ne. Ako senat ne mara Smitha, ne more governor pomagati.

Praktični nasveti

Prezlimovanje fukalsj najboljše uspe v nekurjeni sobi. Tudi se lahko fukalsje začasno vsade brez loncev v prst v kleti, ki pa ne sme biti zelo vlažna. Preko zime morajo fukalsje počivati. Zalivaj jih le malo in samo v toliki meri, kolikor je potrebno, da les ne odvene, listi pa naj odpadejo. Pomladi, čim opaziš, da hoče rastlina poganjati, presadiš fukalsje v svežo prst — obrežeš poganjke precej močno in postaviš rastlino spočetka k solnčnemu oknu v sobi.

Barvaste nogavice obdržijo barvo, ostanejo mehke in svetle, če so zakrile duhovnika in ministrante. Za nehom so šli peveci. Alejka je pokleknila.

"Gospod, prišla sem, kakor si rekel . . ."

In se ji je zdelo, da se je ljubezni poln obraz prikazal iz množice in se je ozrl po nji.

Med ženskami pa je šel šepet: "Da je ni sram! Boga žali! Oj, sramota! Oči pokriva . . . Grešnica! Pa taka . . ."

Alejka pa je klečala in ni slila teh besedi.

Procesija je šla mimo po cesti navzdol. Molitev, pesem in šum ljudi so odmevali čez polje.

Alejka je ostala sama na vasi. Ko se je ozrla, se ji je zdelo, da vidi belo podobo, ki stoji ob zidu in gleda v jasno jutro.

"Ali si ti Gospod?" je vzkliknila in se mu je bližala. Priklonila se je in mu je hotela poljubiti roko.

"Glej, vsi me obsojajo, ti mi odpuskaš . . ."

Začutila je v duši njegov ljubezni poln pogled — in se je potolažena vračala domov. V njeni duši je bilo jasno — kakor leto osorej, ko še ni vedela za greh, ki so ga prinesle v njeno dušo sanjave poletne noči. Bolj jasno je bilo, kajti v tem jutru je videla svo resnico in ljubezen.

Vsa procesija, petje in zvonjenje se ji je zdelo kakor malo znamenje velike in nerazumljive skrivnosti, ki se odkriva trpečim dušam, kadar verujejo, upajo in ljubijo . . .

Čuvaj ogledala pred solncem? Ogledal ne smeš nikdar tako obesiti, da bi vanje sijalo solnce. Potom trajnega obsevanja se pokvari snov živega srebra na steklu in ogledalo postane motno.

Nepremočljiva lepenka. Lepenka napravi nepremočljivo, če vzamemo tri dele mleka, en del ugašenega apna in tej zmesi pridenemo nekaj v prah stočenega galuna. S to mešanico namaži lepenko ter posuši, na kar jo namažeš še enkrat.

Plesnoba na konserviranem sadju previdno odstrani in preko sadja natrosi za osminko palca debelo plast čistega sladkorja.

Odstranitev zelenega volka. Zeleni volk, ki se napravi na bakrenih predmetih, se lahko odstrani potom drgnjenja z mešanico iz prav drobnega peska in močno razredčenega kisa.

Meduze odloja in sveč odpravimo na ta način, da razgravamo kepece vate na plamenu in

Mrzko

(Ruska narodna).

Starec in starka sta imela troje hčera. Najstarejša hči je bila starki pastorka, zato je maheha ni marala, ampak ji je nalašč dajala težko delo ter priganjala ubožico od jutra do večera. Pastorka je morala vstajati še pred svitom; ona je nosila vodo in drva, kurila peč, pometala tla in krmila živino. Še tako je bila starka nezadovoljna z njo. "Le noba, zanikarnica!" je godrnjala venomer. "metla ni na pravem kraju, burkile ne slone tam, kjer bi morale, v izbi je polno ametli!"

Deklica je molčala in plakala. Na vse načine si je prizadevala, da bi ustregla a tudi sestri sta se ravnali po materi in sta pri vsaki priliki žalili Marfušo, prepirali se z njo in jo pripravljali do tega, da je jokala; prav to ji je bilo po godu! Sami sta pozno vstajali, umivali se s pripravljeno vodo in se brisali s čistim prtikom, za delo pa se nista zmenili prej kakor po kosilu. Tako sta dekleti rasli in rasli, dokler nista postali veliki in godni za mohteve.

Stara dva sta jela premišljevat, kako bi preskrbela dekleta. Očetu je bilo starejši žal; rad jo je imel, ker je bila tako poslušna in delavna in se ni nikoli upirala, nikoli pričala z nikomur. A kaj mu je bilo storiti? Žena je bila godrnjala, njeni hčerki lenuški in trmoglavki, on sam pa nadožen tako, da se ni mogel postaviti po robu.

Mahehi je bilo edina skrb, kako bi se iznebila, starejša. Nekoga dne je rekla možu "Nu, stari, zdaj omoživa Marfutko."

"Prav," je dejal starec in je zlezal v posteljo.

"Jutri vstani prej ko moreš in zapreji konja v sani," je velela starka; "ti Marfutka, pa zloži svoje stvari v košaro in obleci čisto srajčico; v goste se popelješ z očetom!" Dobra Marfuša se je razveselila, da pojde v gosti, in je vso noč sladko spala; zjutraj je vstala, umila se, pomolila k Bogu, zložila svoje stvari v košaro in se napravila, da jo je bilo veselje pogledati.

Ni se še dani, ko je starec zapregel konja v sani, zapeljal pred hišo, stopil v izbo in sedel na klop, rekoč: "Nu, kako, ali si pripravljena, Marfuša? Sani že čakajo." "Pripravljena, očka!"

"Če sta pripravljena, sedita za mizo in žrta!" — se je zadrla maheha. Dala ji je hlebec suhega kruha in skledo stanega zelja ter dejala: "Nu, golobica, naj se brž in spravi se izpred mojih oči; dovolj sem se te nagledala! . . . Zapelji Marfutko k ženinu, stari; a pazi, dedec, vozi najprej po cesti, potlej pa zavij na desno, v črni les, naravnost k tisti veliki smreki, veš, ki stoji na griču; tam oddaj Marfutko vrlému ženinu Mrzku."

Starec je od straha izbulil oči, zazijal in prestal arebati zelje, hčerka pa je zaplakala. "Nu, kaj se emeriš," je rekla maheha, "kakor da ti je ženin premalo lep in bogat! Le oglej se, koliko ima: vse jelke, smreke in breze so njegove; življenje pri njem ni karsibodi, pa tudi sam je junak!" Starec je molče vstal, naložil balo na sani, velel hčeri, naj obleče kožuh, posadil jo in pognal konja v zimsko jutro. Koliko časa sta se vozila in kdaj sta prispela, ne vem; ko sta se pripeljala v črni les, je zavil v neprodno goščavo, naravnost k ogromni smreki; tam je velel hčeri, naj stopi s sani, postavil ji košaro pod drevo in posadil deklico na njo, rekoč: "Sedi tu in čakaj ženina; kadar pride, glej, da ga sprejmeš kar moči prijazno." S temi besedami je obrnil konja in se odpeljal domov.

Deklica je sedela na košari in prezeblaj; kar tres

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

GIOVANNI VERGA
(1840—1922)

Italijansko slovenstvo je tekom zadnjega polstoletja zelo obogatilo na mičnih kratkih povestih, ki jih je prispevalo večje število pisateljev. Med temi modernimi pisatelji je eden najtipičnejših Giovanni Verga, ki se je rodil leta 1840 v mestecu Catani, Sicilija. Verga se je že v zgodnji mladosti pričel ukvarjati s pisateljevanjem, večinoma s kratkimi povestimi in ertami iz življenja med karbonarji. Kdor hoče pojmovati življenje med priprostim ljudstvom južne Italije v modernem času, dobi najtočnejše informacije v Vergovih povestih. Med najboljimi njegovimi spisi je nedvomno "Cavalleria Rusticana", katera je bila predelana v libreto za slavno Mascagnijevo opero istega imena.

Cavalleria rusticana

Ko se je Turiddu Macca, sin gospe Nunzije, povrnil domov od vojakov, se je vsakega popoldneva šopiril po piazzu s svojo bersaljersko uniformo in z rdečo čepico, v kateri je izgledal kakor vedeževalec, ko se vsede na klopi s kletko kanarčkov ob strani. Dekleta so se hrepeneče

ozirale po njem, ko so šle k maši, vse ovenčane v rožah, in paglavci so tekali okoli njega kakor muhe. Turiddu je prinesel s seboj od vojakov porcelanasto pipo s sliko kralja na konju, ki je izgledal kakor živ. Nažgal je to pipo z žveplenkami s prasnem njem po zaplati svojih hlač, pri čemur je dvignil desno nogo tako, kakor bi hotel brniti. Pa vžle vsu temu ga Lola, hčerka oskrbnika Angele, nikdar ni videla niti pri maši, niti ne z balkona, kajti ona je bila zaročena z nekim kočijašem iz Licodije, ki je imel štiri sortinske mule v hlevu. Ko je Turiddu to prvič izvedel, se je tako razjezil, da bi bil prav gotovo izrazil srce iz prs kočijaša iz Licodije, če bi ga bil dobil. Vendar ni storil nič takega in je končno začel hladiti svojo jezo s prepevanjem pesmi. Pod oknom dekleta je pel vse pesmi prezirajo, kar jih je vedel in znal.

"Ali nima Nunzijin Turiddu prav nobenega drugega opravila?" so vpraševali sosede. "Vsak večer postopa in prepeva kot zapuščen vrabec!" Končno se je sestal nekoč z Lolo, ko se je vračala z romanja k "Mariji v nevarnosti", in ko ga je ona videla, ni niti zarudela niti ne prebledela, kakor da bi ji ne bilo čisto nič mar zanj.

"Blagor mu, ki te vidi!" ji je rekel. "Oh, compare Turiddu, pravili so mi, da si se vrnil prvega tega meseca." "Meni pa so povedali še več!" je odgovoril. "Ali je res, da boš vzela compare Alfija kočijaža?" "Če je taka božja volja!" je rekla Lola in si potegnila dva konca rute čez bradico. "Božja volja je taka, kakor si jo sama narediš, da ti ugaja! In božja volja je bila, da sem se vrnil iz take daljave in da sišim take lepe novice, signorina Lola." Ubogi poba se je hotel pokazati hrabrega, toda glas mu je nenadoma postal hripav in omahovaje je stopil za deklico, medtem ko se je cofek njegove čepice majal z enega ramena na drugega. Vendar ona ni bila toliko srčna, da bi ga potolažila z lepimi besedami. "Čuj, compare Turiddu," je rekla nazadnje, "pusti me, da se vrnem k svojim tovarišicam. Kaj bi rekla, če bi me videle s teboj?" "Saj res," je odvrnil Turiddu. "Zdaj ko boš možila compare Alfija, ki ima štiri mule v hlevu, ne smejo ljudje brusiti jezikov. Moja mati pa, uboga žena, je morala medtem, ko sem bil pri vojakih, prodati še tisto mulo, ki smo jo imeli in mal košček vinograda ob cesti. Prešli so tisti časi in ti nič več ne misliš, kako sva včasih sedela pri oknu

na dvorišču in ti si mi dala robec, predno sem odšel. Sam bog ve, koliko solz sem pretočil v tisti robec, ko sem odhajal tako daleč v tujino. Zdaj pa zbogom, signorina Lola. Imejva to za dobro slovo in najino prijateljstvo naj bo končano!" Signorina Lola se je poročila s kočijašem. V nedeljo je stopila na balkon in dala je roke v boke pred seboj, da je vsakdo lahko videl, koliko debelih, zlatih prstanov ji je kupil in podaril mož. Turiddu pa je še stopal po ozkih ulicah, s pipico v ustih in z rokami v žepu, ves brezbržen se je oziral po dekletih; toda v svojem srcu je bil jezen, ko je premišljeval, koliko zlata ima Lolin mož, katerega bi bil moral obdržati zase in ko je mislil, kako se ona dela kakor da ga ne vidi, ko stopa mimo. "Izgiral bom zvijačo prav pred njenimi očmi," je zamrmral. Na nasprotni strani od compare Alfija je živel oskrbnik Cola, vinčar, ki je imel zlata kot peska (saj tako so govorili) in je imel tudi hčerko. Turiddu si je prizadejal toliko, da je dobil službo pri oskrbniku Coli in je začel hoditi tudi v njegovo hišo in je tu pa tam rekel lepo in sladko besedo deklici. "Zakaj pa ne greš in rečeš teh lepih čenč signori Loli?" ga je zavrnila Santa. "Signorina Lola je pregošposka. Zdaj se je omožila s kronanim kraljem." "Jaz ne spoštujem kronanih kraljev." "Ti si vredna sto Lol; jaz pa poznam moškega, ki bi ne pogledal Lole, ne njene patronce, če bi bila ti zraven. Kajti signorina Lola ni vredna niti toliko, da bi obrnila prah s tvojih čevljev. Prav res, da ni vredna!" "Lisica, kadar je hotela groziti iz vinograda..." "Je rekla: Kako krasen si grozd!" "Oh, miruj vendar z rokami, compare Turiddu!" "Ali se bojiš, da te pojem?" "Jaz se ne bojim niti tebe, ne tvojega patrona." "Ej, tvoja mati je bila iz Licodije, saj vemo! Ti si prepirljive krvi! S svojimi očmi bi te pojedel!" "Pojedel bi me s svojimi očmi. Pojdi no, pojdi! Ampak dvigni mi vendar to butaro." "Dekle, gata bi dvignil celo hišo!" Da bi ne zarudela, je vrgla vanj krepčec, katerega je ravno imela v rokah, ampak vrgla ga je tako lepo, da ga ni zadela. "Podvizajva no, saj veš, da klepetanje ne veže butaric." "Če bi bil bogat, bi si poiskal tako ženo, kakor si ti, Santa." "Jaz se ne bom možila s kronanim kraljem, kakor se je signorina Lola; toda jaz bom imela bala, kadar mi bo gospod bog poslal možička." "Saj vemo, da si bogata, saj vemo!" "Če veš, potem pa podvizaj, kajti oče prihaja in jaz ne maram, da bi naju našel na dvorišču." Oče je delal nekam kisel obraz, toda hčerka se je naredila, kakor da tega ni zapazila, kajti on razigrano miganje cofka na čepici bersaljera je preprosto ščegotalo občutke v njenem srcu. Ko je oče ukazal, da Turiddu odide, je pa deklica šla v sobo in ker se je ravno storila noč, je odprla okno in ves večer se je pogovarjala samo z njim. Vsa soseščina zdaj ni imela nič drugega govoriti kakor samo o tem razgovorjanju skozi okno. (Konec jutri.)

Izlet gospoda Broučka v XV. stoletje

Četki spisal Svatopluk Čech—Poslovenil Stanko Svetina.

(Dalje.)

Za trenotek je obšla gospoda Broučka strašna misel, da nima zakladnica nobenega drugega izhoda in da se nahaja v notranjosti kake pečine, daleč od ljudskih bivališč, tako da mu pri vsem tem ne ostane drugega kot umreti od gladi v sredi vsega tega bogastva, kar bi ne bilo prav nič ugodnejše kot smrt v podzemeljskem hodniku. Toda naenkrat je opazil, da je okvir na enem mestu nekoliko otipan. Položil se je tja roko, tipal, mečkal in v tem se je — o radost! — premaknil eden okras in ko je še močnejše pritisknil, se je obrnila cela slika nazad in v steni se je prikazala odprtina izhoda. Gospod Brouček je stopil tja in je razsvetlil vzgledno prostor za njim. Vgledal je dolg hodnik s slikami in okni, ki so bila zložena s tenkih, raznobarnih deščic. Hvala bogu! se je oddahnil globoko.

Vrnil se je vendar še nazaj v zakladnico. Ni se mogel od nje kar tako posloviti. Sedaj, ko je našel še izhod, je občutil nad iznajdbo radost, polno in neskaljeno. Bila je to kraljevska nagrada za vse, kar je v tej noči pretrpel.

Toda vendar se je ubranil izkušnjam nabasati si polne žepce dragocenosti. Ako je to res tajan zaklad, mu potem vendar ne uteče. Treba si je le dobro zapomniti mesto, da bi ga tudi drugič našel.

Vgasnivi svetilko, je stopil torej iz zakladnice in je posvetil na zunanjo stran slikanih vrat. Spoznal je, da tudi predstavlja sliko neke kraljice — brčkone eno izmed obeh žen Vavilovih, morda ono ki so jo zadušili z velikanskim kraljevskim psom vred na Karlsteinu. Ko je gospod Brouček vratica zaprl in jih pritisknil, je bila slika kot naravna, s kakršnimi je bil ves hodnik ozaljšan.

"Gola resnica!" je zavriskal v duhu gospod Brouček. "To je tajna zakladnica kralja Vavila v enem izmed njegovih praških domov, kamor je držal tajni hodnik iz hradečanskega gradu in katerega drugi izhod je bil tako oprezen zakrit, da stane neznan vsem poznejšim lastnikom doma. Na tisoče ljudi je prehodilo tisočkrat to galerijo in nobeden ni imel niti najmanjše sumnje, kako bogastvo se skriva za to sliko."

Sklenil je, da pusti za zdaj dragoceno skrivnost zase in se še premisli, ako hoče sedanjemu lastniku doma razodeti in si z njim razdeliti, ali si rajši sam osvoji cel zaklad na kak spiren način, kar bi bilo gotovo popolnoma pravično.

Prepričal se je, če se slika zopet prilaga tenko k steni in če ne more vzbuditi nobene sumnje. Nato je tiho odšel po hodniku, kamor je padalo skozi tanke deščice oken nekoliko mesečnega sveta.

Korakal je sicer oprezen, toda belil si ni glave z mislimi, kaj bi bilo na primer, ko bi ga zasledil kdo v tuji hiši po polnoči, niti kako se pride na ulico. Najdeni zaklad je vnel in opazil njegovo dušo. V vrtoglavi plesu so mu migljale v duhu palače, letovišča, prevzetne ekvipaže, opremljeni slugi, mize najslajših jedi, zapeljive krasotice in druge prikazni, s katerimi bi si morda tudi citatelji belili glavo ob taki priložnosti, svojemu junaku na čast pa moram dodati, da se je spomnil tudi na svojo gospodijo, katero da s skromno penzijo v po-

kaj, na vse znanice, katerim napravi na "vikariki" zastoj velikansko pojedino, da, tudi na šolsko matiko, kateri podari velikodušen dar — dvaletni goldinarjev.

V tem je dospel do nekakih stopnic in je prišel po njih v tesen, dolg hodnik, na čegar koncu je našel železna vrata. Bil je nemalo iznenaden, ko je spoznal, da niso zaklenjena, in ko je stopil skozi nje, vrgel nad seboj črne strehe hiš in zvezdnato nebo.

"Tukaj pa imajo res vzgled red!" je zamrmral, toda v duhu je blagovolil neznanega hišnika, da je prišel po njegovi nemarnosti tako lahko iz hiše.

Bil je torej spet pod božjim oblikom na prosti ulici.

III.

Krepko se oddahnil v svežem zraku, je spoznal gospod Brouček pred vsem za potrebno, da si zapomni zunanost hiše, ki je skrivala v sebi budoče njegovo bogastvo.

Pogledal je zato navzgor in je opazil, da je hodnik, odkoder je ravnokar prišel, le obokana ozka ulica, ki je držala med dvema hišama k drugemu poslopju v ozadju, najbrže k bivšemu dvoru kralja Vavila. Posvetil si je torej le vratica in je zagledal na njih krasno kovane okraske, izmed katerih so se mu zdeli posebno čudni nekaki ptiči v vencih, popolnoma podobni onim, ki so naslikani na staromestnem mostnem stolpu.

Pa se je ozrl, da bi spoznal tudi ulico. Toda ni se mogel spoznati, čeprav je poznal Prago skozinsko. V ozki ulici je bila tma, toda v mesečini so se jasno poznali obrisi visokih, šilastih čitov hiš, čudnih balkonov s stolpiči in mostovži, skladajoči fantastično sliko, na kakršno se je gospod Brouček zaman spominjal iz svojih praških pohajkovanj.

"Najbrže sem kje v židovskem mestu," je govoril sam zase. "Kajti tam se še najdejo tako zapuščeni stranski koti, kamor nisem niti jaz dozdaj zašel. To je res škandal, da sme sredi modernega mesta strašiti taka podrtija. Vedno se govori o regulaciji in bili so tudi že baje napravljene nekaki načrti; toda mislim, da jo dočakamo ravno tako kot pitno vodo, katero bi jim v ostalem, za svojo osebo še najljubeje izpregledal. Napoleon bi moral priti, kakor tedaj v Pariz, postaviti na štiri strani topove in razstreliti vse skupaj — to bi bila najlepša regulacija! Toda kaj pomaga regulirati na eni strani, ko se troši na drugi denar za popravilo starih vrat, stolpov in kapelic, katerih imamo do sedaj v Pragi, da je kar groza in ki zavzemajo prostor samo zato, da bi mogel na njih prodajati zijala kak prismojen tujec. Koliko krasnih, visokih hiš bi moglo stati tukaj! Ampak to je samo zaradi tega, ker odločujejo pri občinskem svetu raznovrstni doktorji in profesorji."

Kakor vidimo, je ostal gospod Brouček, — čeprav je imel še veliko starih navad, — vnet privrženec modernega napredka.

Šel je nekoliko korakov naprej in je začel modrovati znova: "In tma je tu kakor v rogu. Imenitno gospodarstvo. Niti ene svetilke ne pustijo goreti. In to imenujejo potem mestno upravo za razsvetljavo. Čemu imamo občinsko plinarno? Čemu plačujemo krvave naklade? Ako ne greš a kurami spat, moreš si v posttranskih ulicah razbiti nos ali zlomiti rebra. Pa je res, da se gré tu za zdrave kosti. Takega tlaka bi se sramovali v najmanjšem kmečkem gnezdu. Strela!"

Ta divji krik je povzročila velika kaluža, kamor je naš popotnik iznenada padel, da je brizgnila skrivnostna tekočina z glasnim pljuskom visoko okoli njega.

(Dalje prihajajo)

Ruska revolucijonarna imena.

Moakva — V Uniji sovjetskih republik se pojavljajo nova imena, ki jih boljševeki dajejo svojim otrokom. Stara ruska imena Sergij, Ivan, Peter, Olga, Aleksandra, Katarina itd. izginejo in otroci nove generacije imajo imena po velikih revolucionarnih voditeljih, stranki, industrijah, političnem gibanju in celo po ruskih mestih in rekah. Ime Komun postaja splošno. Ženska imena so Proletarija, Industrija, Stalina (po Stalinu) in Liberta. Tudi moško ime Liberi ni redko.

SLOVENSKE COLUMBIA PLOŠČE

a) Najnovejše:

- 25067—Slovenec sem, kvartet "Jadrani" Perice
- 25068—O mraha, poje kvartet "Jadrani" Dolenjaka
- 25065—Vigred se povrne, moč. kvartet Oj Dobrodo
- 25064—Bodimo veneti, polka, dom. godba
- Na Jadranski obali, dom. godba
- 25063—Jaz bi rad radečih reč, kvartet Hribički, poslušajte se
- 25062—Na veselje svatbe, harmonika Na Adriatskem bregu
- b) Posebne za predpust:
- 25044—Triglavske valčke, tri harmonike
- Cedevska koračnica, tri harmonike
- 25043—Polka Štaperjev, tri harmonike
- Ti si moja valček, tri harmonike
- 25041—Veseli radost, tri harmonike
- Sladki spomini "Štigle"
- 25040—Hoje valček " "
- Pečlarska polka " "
- 25027—Sobotni večer, harmonika in klavir
- Nedelja, polka, harmonika in klavir
- 25023—Štajerska, Fr. Lovšin, harmonika
- Stari kranjski valček, harmonika
- 25019—Gorica, igra slovenski teret Štigle
- 25014—Pianissimo vesele, domača godba
- Čevljarska polka, domača godba
- 25013—Ob Planinskem jezeru, domača godba
- Mistična polka, domača godba
- 25002—Juhu valček, Fr. Lovšin, harmonika
- Domačka polka, Fr. Lovšin, harmonika
- 25000—Orlovski koračnica, godba s petjem
- Orlovski koračnica, godba s petjem
- 25048—Na Kranjskih gorah, igra orkester
- Gospodarski valček, igra orkester
- 6137—Sijaj, sijaj, sonce, moški kvartet
- Pomolni poudar, moški glas
- 7993—Mlika, ej srček moj, moški kvartet
- Deklica mila, mešani kvartet

3 plošče skupno s poštnino stane 2.50
5 plošč skupno s poštnino stane 4.00
10 plošč skupno s poštnino stane 7.50
Za Canado stane vsaka plošča 85c skupno s poštnino.

Z vsakim naročilom od 5 ali več plošč pošljemo 100 igel sraven zastonj.

V zalogi imamo še mnogo drugih plošč.

Pišite po cenik na Jugoslav American Corp. 455 W. 42. St., New York, N. Y.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

Turška vlada začela zatirati vraže.

Carigrad, 22. jan. — Turška vlada je odredila, da se imajo vse knjige o magiji in raznih coprnih zapletih in sežgati. Na tisoče Turkov se danes smatra, da je moderna medicinska veda hudičeva iznajdba, zato nočejo iti k zdravniku, pač pa se pustijo "zagovarjati" od raznih verskih mazačev. To je krivo, da je umrljivost na Turikem zelo visoka. Iz tega razloga je vlada sklenila, da zatire mazaštvo.

POZOR NOTRANJCI!

Na prodaj je lepo posestvo v vasi Vrba pri Il. Bistrici, po domače Krčevce. Velika zidana hiša, moderne štale, veliko polja, pašniki, travniki, na katerih se pridelava do 350 stotov sena in otave. Vse v najboljšem stanju. Za nadaljna pojasnila obrnite se na spodnji naslov: M. Shuster, 718 Hall Ave., St. Marys, Pa. —(Adv.)

Prvo letošnje Skupno potovanje v stari kraj

privedimo na francoskem parniku "PARIS," ko odpluje iz New Yorka NA 23. APRILA 1927

"Paris" je zlasti za tretji razred priznane najboljši parnik. Kakor na desetletnih skupnih potovanjih se bodo tudi to pot nudile našim potnikom razne posebne ugodnosti in naš zastopnik bo potnike spremljal prav do Ljubljane.

Potniki naj se čim prej prijavijo, zlasti ne-državljeni, da jim bomo mogli preskrbeti še pred odhodom povratno dovoljenje (Permit), na podlagi katerega se bodo lahko nemoteno vrnili nazaj v Ameriko.

Drugo skupno potovanje se vrši istotako na parniku "Paris" in sicer 4. junija.

Razume se, da Vas lahko in radi odpravimo v vsakim drugim parniku.

Ravno tako se veselje obrnite na nas: 1) kadar ste namenjeni poslati denar v stari kraj;

2) če želite dobiti denar iz starega kraja;

3) ako ste namenjeni dobiti kako osebo v to deželo;

4) kadar rabite kako pooblastilo, izjavo, pogodbo, ali kako drugo notarsko listino, ali če imate kak drug opravek s stari krajem.

Slovenska banka Zakrajšek & Čočark 455 W. 42nd Str., New York, N. Y.

MATIJA SKENDER JAVNI NOTAR

za Ameriko in stari kraj 1122 E. Ohio St. Telefon CEDAR 4372 N. S. Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vse druge v notarsko stroko spadajoče spise. Pišite, telefonirajte, ali pridite osebno.

KLOBASE KLANJSKE KLOBASE

Zopet razpisujem po vsi Ameriki izvršne klobase, kakor je še tisoče rojakom znano, da so bile moje klobase izvršne vsako leto, in letos pa bodo še boljše. Denar se vrne oziroma, ki niso zadovoljni. Ujladno se priporočam mojim starim in novim odjemalcem za obilo naročil. Cena 33c funt. Poština ni vključena. Denar pošljite s naročilom ali pa vam pošljem na C. O. D.

Slovenski trgovci bodete rojakom zelo ustregli, ako boste imeli naše klobase v zalogi. Pišite po ceno. Vsa pisma in naročila pišite na:

JOSEPH LESKOVAR 610—14th Street, Racine, Wis.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Dec. 31-1926) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen v sled napakega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$6.50, pol leta \$3.25, za Člane \$5.50.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE ZMERNE, UNJSKO DELO PRVE VESTI

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ZELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA